

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΟΤΕ ΝΟΜΟΥ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΒΡΑΔΙΑ Απόστολου ΚΑΛΛΑΡΑ

Αίθουσα πολιτιστικού κέντρου

7 Ιουνίου 2017

Τετάρτη 8:30μ.μ.

Παρουσίαση από τα μέλη της ρεμπέτικης μουσικής ομάδας του πολιτιστικού κέντρου.

Μαέστρος: **Κώστας Μήτσιος**

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ

Κιθάρα – Τραγούδι: Χρήστος Μιχαήλ , & Δημήτρης Κούρλας.

Μπουζούκι: Στέλιος Καραμπατζάκης, Κώστας Τσιάμαλος, Νίκος Αποστολάτος, Ντίνος Βρεττός, Μπαρούσης Χάρης, Καλτικόπουλος Γιάννης, Νίκος Κουρτουλιάς, Θωμάς Κατσαντώνης, Κώστας Νούσης & στο Τραγούδι,

Μπαγλαμαδάκι: Βασίλης Ανδριώτης.

Βιολί: Νίκος Σκοπελίτης.

Πλήκτρα-Τραγούδι: Μαρία Κουτρούμπα .

Τραγούδι: Ζωή Τσακίρη, Μαργαρίτα Γκίνη, Ελένη Ζαμπέλη, Ελισάβετ Πανταζή, Γιώτα Παπαδοπούλου, Βασίλης Βασιλείου, Χρήστος Μαντέλος, Γιώργος Γκανιάτσος, Κων/νος Μητσάνης, Γρηγόρης Καίσαρης, Μιχάλης Σκαρβέλης, Γιώργος Γιαννακόπουλος.

Επιμέλεια-ανάγνωση κειμένων: Παναγιώτης Μπεκρής

Υπεύθυνος τμήματος Λαϊκής Ορχήστρας: Νίκος Κασόλας

ΓΙΑ ΤΟ Δ.Σ.

Η Πρόεδρος

ΕΒΙΤΑ ΑΝΤΩΝΕΛΟΥ

Η Γραμματέας

ΣΟΦΙΑ ΑΣΙΑΚΙΔΟΥ

Απόστολος Καλδάρας

Βιογραφία (Έρευνα επεξεργασία κειμένων Μπεκρής Παναγιώτης)

Γεννήθηκε στα Τρίκαλα της Θεσσαλίας στις 7 Απριλίου 1922. Τέλειωσε το γυμνάσιο και ασχολήθηκε στην αρχή ερασιτεχνικά με το μπουζούκι. Στη διάρκεια όμως της Κατοχής ασχολήθηκε επαγγελματικά με αυτό το μουσικό όργανο και βεβαίως με τη μουσική που αυτό εκπροσωπούσε. Αμέσως μετά την Κατοχή ξεκίνησε τις ηχογραφήσεις, το 1946.

Το τραγούδι το οποίο τον ανέδειξε και τον κατέταξε στους μεγαλύτερους μουσικοσυνθέτες και στιχουργούς του είδους αυτού ήταν το **‘Νύχτωσε χωρίς φεγγάρι’**.

Συνεργάστηκε με πολλά σπουδαία ονόματα της εποχής όπως το Βαγγέλη Περπινιάδη, το Στέλιο Καζαντζίδα το Πάνο Γαβαλά το Γρηγόρη Μπιθικώτση το Μανόλη Αγγελόπουλο το Στράτο Διονυσίου το Μιχάλη Μενιδιάτη το Γιώργο Νταλάρα το Σταμάτη Κόκοτα τη Βίκυ Μοσχολιού τη Χάρις Αλεξίου κ.ά.

Στιχουργικά συνεργάστηκε με τους στιχουργούς Κώστα Βίρβο, Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου, Λευτέρη Παπαδόπουλο, Πυθαγόρα, Σώτια Τσιώτου κ. ά.

Ο Απόστολος Καλδάρας πέθανε στις 8 Απριλίου 1990 και κηδεύτηκε στο κοιμητήριο του Κόκκινου Μύλου με παρουσία πολύ κόσμου και πολλών καλλιτεχνών.

Ο Απόστολος Καλδάρας αποτελεί μια μοναδική περίπτωση για το Ελληνικό λαϊκό τραγούδι. Είναι ο μοναδικός συνθέτης που «έζησε» και υποστήριξε με γνησιότητα τις διαφορετικές περιόδους του λαϊκού τραγουδιού, που όχι μόνο εμπλούτισε με την παρουσία του και τη δημιουργία του, αλλά που στην ουσία συνδιαμόρφωσε, μαζί με άλλους εμπνευσμένους προγενέστερους, σύγχρονους και μεταγενέστερους ομότεχνούς του.

Ο Λευτέρης Παπαδόπουλος σε μια εκδήλωση για τα 5 χρόνια από το θάνατο του Απόστολου Καλδάρα, στην ομιλία του είχε αναφερθεί στην «Αγία Τριάδα» του λαϊκού τραγουδιού. Λέγοντας τότε χαρακτηριστικά, πώς «πατριάρχης υπήρξε ο Μάρκος Βαμβακάρης ενώ ισότιμα δεξιά και αριστερά του στέκονται ο Απόστολος Καλδάρας και ο Βασίλης Τσιτσάνης»

Ο Μάρκος Βαμβακάρης είναι αυτός που θεμελίωσε το αστικό λαϊκό τραγούδι.

Από τις αρχές του αιώνα, η εσωτερική μετανάστευση οδηγεί στην αστικοποίηση μεγάλου αριθμού πληθυσμού. Και από το 1922 και μετά η Αθήνα, η Πειραιάς, η Θεσσαλονίκη και τα άλλα μεγάλα αστικά κέντρα γεμίζουν από προσφυγικούς συνοικισμούς. Το δημοτικό τραγούδι δεν μπορεί πλέον να εκφράσει τους κατοίκους των μεγάλων πόλεων, από την αποπνικτική ατμόσφαιρα του αστικού περιβάλλοντος και την απουσία ανοιχτού ορίζοντα, τότε αναζητούν το δικό τους τρόπο έκφρασης.

Το ρεμπέτικο τραγούδι αρχίζει και εκφράζει μεγάλη μάζα του αστικού πληθυσμού και ο Μάρκος Βαμβακάρης, ως κυριότερος εκφραστής του. Αν και στα πρώτα του βήματα εκφράζει τον παραβατικό υπόκοσμο, τους χασικλήδες, τους φυλακισμένους, το λούμπεν προλεταριάτο. Εδώ είναι που έρχεται ο Βασίλης Τσιτσάνης να «γλυκάνει» τη μουσική και το στίχο διατηρώντας τη λεβεντιά και να το βάλει στα χείλη όλων των Ελλήνων.

Χάρη στον Βασίλη Τσιτσάνη το περιθωριακό ρεμπέτικο μετουσιώνεται σε αστικό λαϊκό τραγούδι και προσεγγίζει με αμεσότητα τα πλατιά λαϊκά στρώματα.

Σε αυτή την πορεία του ο Βασίλης Τσιτσάνης βρίσκει στο πρόσωπο του συμπατριώτη του, νεώτερου στην ηλικία Απόστολου Καλδάρρα τον καλύτερο σύμμαχο. Ο νεαρός Απόστολος Καλδάρρας από τα πρώτα του βήματα στη δισκογραφία δείχνει σαφή δείγματα ενός μεγάλου ολοκληρωμένου δημιουργού.

Γράφει υποδειγματικά κλασικά ρεμπέτικα στην πρώτη του μελωδική περίοδο (1947-1955). Καθώς επίσης λαϊκά αριστουργήματα στη συνέχεια για το χρονικό διάστημα (1955-1965) περίοδος που ίσως είναι η παραγωγικότερη της δημιουργίας του. Το μεγάλο καλλιτεχνικό βήμα το κάνει το 1965 και μετά, όταν ο Καλδάρρας δεχόμενος τα μηνύματα της εποχής, μετουσιώνει τη λαϊκή φόρμα των τραγουδιών του και την κεντά σε ένα έντεχνο καμβά.

Το «Ένα αστέρι πέφτει, πέφτει» το 1965 θεωρείται η αφητηρία σε αυτή τη μεγάλη στροφή που πραγματοποίησε ο Απόστολος Καλδάρρας ανοίγοντας καινούργιους δρόμους που κορυφώνονται ο 1972 και το 1973 με την κυκλοφορία της «Μικράς Ασίας» και του «Βυζαντινού Εσπερινού» δίσκων που αποτελούν δείγματα ολοκληρωμένης έντεχνης δουλειάς.

Δηλώνει παρών σε όλες τις φάσεις του λαϊκού μας τραγουδιού, με πάρα πολύ όμορφα τραγούδια σε κάθε περίοδο και ιδιοφυή προσαρμοστικότητα στις ραγδαίες κοινωνικές και πολιτιστικές αλλαγές που συντελούνται στον τόπο μας.

Γεννήθηκε στα Τρίκαλα όπως αφηγείται ο ίδιος, στη συνοικία Αραπάτικα, που είχαν κοινά σύνορα με τον καινούργιο οικισμό των προσφύγων, που μόλις είχαν έρθει από τη Μικρά Ασία. Τα προσφυγικά όπως τα λέγανε. Τότε θεωρούσαν τους πρόσφυγες σαν παρείσακτους που η εγκατάστασή τους εκεί δε σήμαινε τίποτα άλλο παρά ζημιά στους γηγενείς. Θυμάμαι που πολλές μανάδες, δεν άφηναν τα παιδιά τους να παίξουν με τα «προσφυγάκια», επειδή τα δυστυχημένα εκείνα πλάσματα ήταν φτωχοντυμένα και τα περισσότερα τότε σχεδόν ξυπόλυτα, με εμφανή τα σημάδια της τραγικής τους μοίρας. Και μας λέει με τρυφερότητα στην αφήγησή του, εγώ όμως τα αγαπούσα, για μένα ήταν φίλοι μου... τα γειτονάκια μου που παίζαμε μαζί τόπι από κουρέλια.

Σε ένα καφεενεδάκι πρωτάκουσα τον Μπάτη, τη βραχνή φωνή του Μάρκου, και κατόπιν τις απαλές εκείνες νότες που έβγαιναν από το μισοχαλασμένο χωνί του γραμμόφωνου που ήταν η αιτία πολλές φορές, να με τιμωρεί η μητέρα μου γιατί αργούσα να γυρίσω στο σπίτι. Σε ένα τρίτο καφεενεδάκι πρωτάκουσα τον Τσιτσάνη, τον Στράτο, τον Παπαϊωάννου, τον Μπαγιαντέρα, τον Χατζηχρήστο, τον Κερομύτη και τόσους άλλους που η φαντασία μου τους εξίσωνε με Θεούς.

Αναφέρει ότι από μικρή ηλικία, μαθητεύει κοντά στο ψάλτη της ενορίας του. που αυτός εκτιμώντας τις ικανότητές του τον κάνει Ισοκράτη. Τα βυζαντινά ακούσματα θα επιδράσουν και θα χαρακτηρίσουν τον δημιουργικό Καλδάρα στο μέλλον. Έμαθα λέει να διακρίνω τους ήχους της βυζαντινής μουσικής και όταν μεγάλωσα μπήκα στην Εκκλησιαστική χορωδία που πλαισιώνει τον ψάλτη με τετραφωνία. Παρακολούθησα αρκετά μαθήματα βυζαντινής μουσικής από τον αριστερό ψάλτη, αλλά τα εγκατέλειψα όταν άρχισα να γράφω ερωτικά τραγουδάκια με την κιθάρα μου. Με νίκησε η φύση βλέπετε.

Στις μουσικές καταβολές του Απόστολου ας προστεθούν και η δημοτική παράδοση, λόγω της Μετσοβίτισας μητέρας του, που τραγουδούσε με εξάισιο τρόπο ηπειρώτικα τραγούδια.

Η βυζαντινή μουσική, τα μικρασιάτικα ακούσματα, ο Μάρκος και ο Μπάτης, η ηπειρώτικη παράδοση, αποτελούν ένα ευλογημένο μίγμα που θα πυροδοτήσει το πηγαίο του ταλέντο, που θα δώσει για 45 χρόνια ορισμένα από τα ομορφότερα λαϊκά τραγούδια.

Στην αρχή ξεκίνησε με μια κιθάρα δώρο ενός πρωτοξάδελφου. Το όργανο που πραγματικά τον μάγεψε και τον κέρδισε ήταν το μπουζούκι. Το καλοκαίρι του 36 λέει κάνοντας βόλτα με τους φίλους του, είδε έναν άνδρα που πωλούσε παγωτά και με ακουμπισμένο το πόδι του στη ρόδα του καροτσιού, στήριζε στο γόνατό του ένα άγνωστο για τον πολύ κόσμο όργανο. Αυτό ήταν το μπουζούκι. Τον άνδρα που έπαιζε αυτό το όργανο τον λέγανε Μήτσο Παπασίκα, με τον οποίο αργότερα στην διάρκεια της κατοχής, έπαιξαν μπουζούκι σε διάφορα κέντρα και καφενεία των Τρικάλων.

Τελειώνει ο γυμνάσιο Τρικάλων το 1941, ως άπορος με καλή επίδοση και συμπεριφορά. Το ίδιο γυμνάσιο είχε τελειώσει και ο Βασίλης Τσιτσάνης λίγα χρόνια νωρίτερα. Οι δύο άποροι μαθητές του γυμνασίου Τρικάλων, έμελλε να σηκώσουν το λαϊκό τραγούδι στους ώμους τους και να εκφράσουν με την τέχνη τους τη ψυχή ενός ολόκληρου λαού.

Είχαν προηγηθεί ένας Συριανός και ορισμένοι ακόμα ταπεινοί ομότεχνοί τους, που δημιούργησαν τις βάσεις του λαϊκού μουσικού μας πολιτισμού, στρώνοντας το δρόμο στους Χατζηδάκη, Θεοδωράκη, που δίκαια τους αναγνώρισαν και τους αποκάλεσαν δασκάλους τους.

ΠΡΩΤΗ ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΗ

Το Μάγκας βγήκε για σεργιάνι. 1946. Συναντά μεγάλη απήχηση στο κοινό, είναι ένα όμορφο ζεϊμπέκικο, διαδίδεται από στόμα σε στόμα εκείνη την εποχή και κάνει μεγάλη αίσθηση. Με το τραγούδι αυτό δίνει τα διαπιστευτήρια του στο ρεμπέτικο σινάφι, σε ανθρώπους που θαύμαζε: Τον Μάρκο, τον Στράτο τον Παπαϊωάννου, τον Μπαγιαντέρα, τον Χατζηχρήστο κ. ά.

ΕΡΧΟΜΟΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

Μετά την απελευθέρωση η ζωή βρίσκει τους κανονικούς της ρυθμούς. Εγκαταλείπει τα μαθήματα και τη Γεωπονική σχολή Θεσσαλονίκης και ακολουθεί τον δρόμο της καρδιάς του τη μουσική. Στην Πρωτεύουσα ήρθε το 1946. Πρώτο του μέλημα είναι να βρεθεί και να συναντήσει στο καφενεδάκι Του Μάριου στην Ομόνοια, τους ομότεχνούς του για τις πρώτες γνωριμίες. Μια άλλη μέρα σε ένα άλλο καφενείο στην Ομόνοια που σύχναζαν πολλοί καλλιτέχνες, τυχαία γνωρίστηκε με τον Γιάννη Παπαϊωάννου. Ο Παπαϊωάννου είχε μάθει ότι δημιουργός, του Μάγκας βγήκε για σεργιάνι, ήταν ένα επαρχιωτάκι από τα Τρίκαλα, που μαζί με 2-3 τραγούδια του, ακόμα ακούγονταν κάθε βράδυ στη Πλάκα. Αφού μιλήσαμε κάμποσο μας λέει με πήρε ο κυρ. Γιάννης από το χέρι και πήγαμε στην εταιρία PARLOPHON, στον αείμνηστο Μίνωα Μάτσα και του λέει. Κύριε Μίνω από δω το παιδί είναι αυτό που έβγαλε το Μάγκας βγήκε για σεργιάνι, το μεγάλο σουξέ. Έχει και άλλα καινούργια τραγούδια. Είναι μεγάλο ταλέντο, θα φάει πολλούς. Εγώ κοκκίνισα, ξεροκατάπια αλλά η σύσταση είχε γίνει. Αυτό ήταν.

Σε λίγο καιρό ηχογραφείται το «Νύχτωσε χωρίς φεγγάρι» Είναι το σωτήριο έτος 1947 ακολουθούν το «Εβίβα ρεμπέτες» το «Ψαράς θα γίνω στη στεριά» η «Παραστρατημένη» τα πρώτα 4 τραγούδια που ηχογραφήθηκαν το ένα πίσω από το άλλο την ίδια μέρα Πέμπτη 27 Φεβρουαρίου 1947 ημερομηνία σταθμός για τον Απόστολο. Την 1^η Δεκεμβρίου του άλλου χρόνου 1948 θα ηχογραφήσει το «Πάνω σε ένα βράχο» η αλλιώς «Σ ένα βράχο φαγωμένο» με ερμηνευτή τον Στράτο Παγιουμζή και τη Λίτσα Χαρμαντά.

Εκτός από τη μουσική έγραφε και τους στίχους και δέχτηκε συγχαρητήρια από τον Κώστα Βάρναλη σε συνάντησή τους σε καφενείο της Ομόνοιας. Είναι μόλις 25 ετών και καθιερώνεται αμέσως.

Η ρεμπέτικη περίοδος του Καλδάρρα είναι σπουδαία. Πολλά τραγούδια, ζεϊμπέκικα και λίγα χασάπικα, με θεματολογία ερωτική χωρίς να λείπουν σαφείς πολιτικές και κοινωνικές αναφορές. Στη ρεμπέτικη στιχουργική κυριαρχεί ο ιαμβικός δεκαπεντασύλλαβος. Η ορχήστρα τυπική της εποχής, δύο μπουζούκια μπαγλαμάς, κιθάρα και αργότερα το ακορντεόν. Συνηθίζει να παίζει ο ίδιος μπουζούκι στους δίσκους του η και με συνοδεία άλλου μπουζουζή.

Δεν αποδέχτηκε το χαρακτηρισμό του ρεμπέτη και βέβαια δεν ήταν. Διέθετε μουσική παιδία που συνεχώς βελτίωνε, διαβάζοντας βιβλία του Καλομοίρη του Παπαϊωάννου και άλλων. Είχε την ικανότητα να γράφει τραγούδια με διαφορετικό ύφος και τον αποκαλούσαν συνθέτη παντός καιρού.

Το «**Νύχτωσε χωρίς φεγγάρι**» κατατάσσεται από πολλούς στα 2,3 καλύτερα τραγούδια του 20^{ου} αιώνα. Ένα τραγούδι που εμπνεύστηκε ένα βραδάκι περνώντας έξω από τις φυλακές του Γεντί Κουλέ, βλέποντας τη φιγούρα του κάτεργου μέσα στο κελί. Πρόκειται για ένα πολιτικό κοινωνικό τραγούδι ηχογραφημένο σε μια περίοδο με τον Ελληνικό λαό βαθύτατα θλιμμένο και ταλαιπωρημένο από πολέμους και αδικίες σε βάρος του. Το τραγούδι αυτό αγαπήθηκε, έγινε διαχρονικό, κλασικό.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Στη Δεκαετία του 60 αρχίζει να επενδύει στις κινηματογραφικές ταινίες που μέσα από αυτές ακούστηκαν μεγάλες επιτυχίες από σπουδαίους τραγουδιστές και ηθοποιούς όπως ο Ξανθόπουλος ο Καζαντζίδης ο Μπιθικώτσης, ο Μενιδιάτης, ο Μ. Αγγελόπουλος, ο Κόκοτας, η Μοσχολιού, ο Γαβαλάς και που πολλές φορές συμμετείχε και ο ίδιος ντουέτο στις ταινίες αυτές. Μέσα από αυτές τις ταινίες βοήθησε να ακουστούν στο πλατύ κοινό, τα τραγούδια του Καλδάρρα και να αγαπηθούν πολύ. Και επειδή συμμετείχε ο ίδιος παίζοντας μπουζούκι και τραγούδι στα κινηματογραφικά έργα του χάρισε αναγνωσιμότητα και εμπορική επιτυχία.

ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ

Από τη συνεργασία του Καλδάρρα με τον Πυθαγόρα ξεπηδάει μια ολοκληρωμένη ενότητα τραγουδιών το 1972 έτος για τα 50 χρόνια από τη μικρασιατική καταστροφή, και ταραίζει τα μέχρι τότε πολιτιστικά δρώμενα. Την ερμηνεία των τραγουδιών αναλαμβάνουν δύο νέοι τότε τραγουδιστές ο Γιώργος Νταλάρας και η Χάρι Αλεξίου, με μεγάλη επιτυχία. Η αποδοχή του κόσμου και οι πωλήσεις ξεπέρασαν κάθε προσδοκία. Μεγάλο μάστορα της λαϊκής ποίησης αποκαλούσε τον Πυθαγόρα, ο ίδιος ο Απόστολος. Αξίζει να θυμηθούμε ότι μπουζούκι στη Μικρά Ασία όπως και στο βυζαντινό Εσπερινό έπαιξαν δύο από τους σημαντικότερους σολίστες: Ο Θανάσης Πολυκανδριώτης και ο Χρήστος Νικολόπουλος.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ

Αυτή η συλλογή κυκλοφόρησε ένα χρόνο μετά την Μικρά Ασία, με στιχουργό το Λευτέρη Παπαδόπουλο και έντονα το στοιχείο της βυζαντινής παράδοσης αφού επιπλέον ο συνθέτης επέλεξε, να προσθέσει νέου ήχους όπως (Σαντούρι, Λαούτο, Κλαρίνο κ.ά.).

Από την διασταύρωση λοιπόν αυτή των ήχων της βυζαντινής οκταήχου και τις απαραίτητες παρεμβάσεις βγήκαν 12 δρόμοι (τρόποι) τους οποίους μέχρι σήμερα χρησιμοποιεί και το γνήσιο δημοτικό μας τραγούδι. Το κάθε τραγούδι δε, έχει τον δικό του ρυθμό.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τελειώνοντας θα λέγαμε ότι ο Απόστολος Καλδάρas ως συνθέτης-δημιουργός, είναι μοναδικός. Γράφει με υποδειγματική προσήλωση, στη φόρμα και τη δομή ρεμπέτικα, αλλά και συμβάλει ουσιαστικά στη μετάλλαξη του περιθωριακού ρεμπέτικου, στο λαϊκό τραγούδι, που αγαπιέται από όλους και μπαίνει στις καρδιές και τα χείλη όλων των Ελλήνων. Αργότερα δε αιφνιδιάζει, δίνοντάς μας δείγματα υπέροχων λυρικών τραγουδιών, ξεδιπλώνοντας το αστείρευτο ταλέντο του. Στα 45 χρόνια του, στο λαϊκό τραγούδι, συνθέτει 600 περίπου στο σύνολο, εκατοντάδες από αυτά είναι σπουδαία και δεκάδες θα μείνουν αξέχαστα-αθάνατα.

Είχε καλλιέργεια ευγένεια και σεμνότητα αποφεύγοντας διακριτικά σχέσεις και συναναστροφές με καθημερινές ανοησίες. Θεωρούσε ότι δουλειά του είναι η σύνθεση, αυτό επεδίωκε και προτιμούσε την αξιοπρεπή οικογενειακή ζωή.

Ήταν μαχητικός και ανυποχώρητος για τα δικαιώματα των δημιουργών. Υπήρξε από τα ιδρυτικά μέλη της Ένωσης Μουσικών Συνθετών Ελλάδος Ε.Μ.Σ.Ε. και αντιπρόεδρος για πολλά χρόνια.

Ο Απόστολος Καλδάρas έκλεισε τα μάτια στις 8 Απριλίου 1990 την επόμενη των 68 γενεθλίων του, στην αγκαλιά της γυναίκας του και του γιού του έτσι όπως ο ίδιος ήθελε.

Το μεγάλο έργο που άφησε θα συντροφεύει τις καλύτερες στιγμές μας. Τους έρωτες τις χαρές την θλίψη και τη μοναξιά μας. Και όταν ο καημός της ψυχής μας ξεχειλίζει, **οι χωρίς φεγγάρι νύχτες μας, θα έχουν τη δική τους μουσική.**

ΚΑΛΔΑΡΑΣ Τραγούδια (Συντελεστές)

Απ' τα ψηλά στα χαμηλά - 1958

Στίχοι: Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου Μουσική: Απόστολος Καλδάρας

1. Στέλιος Καζαντζίδης
2. Γιώργος Νταλάρας
3. Καίτη Γκρέυ
4. Βίκυ Μοσχολιού

Αχ ο μπαγλαμάς - 1973

Στίχοι: Λευτέρης Παπαδόπουλος Μουσική: Απόστολος Καλδάρας

1. Γιώργος Νταλάρας
2. Ηλίας Κλωναρίδης

Ανεβαίνω σκαλοπάτια

Στίχοι: Απόστολος Καλδάρας Μουσική: Απόστολος Καλδάρας

1. Βαγγέλης Περπινιάδης
2. Αντώνης Ρεπάνης
3. Γιώργος Μαργαρίτης

Ας παν στην ευχή τα παλιά - 1969

Στίχοι: Απόστολος Καλδάρας Μουσική: Απόστολος Καλδάρας

1. Στέλιος Καζαντζίδης & Απόστολος Καλδάρας
2. Γιώργος Νταλάρας & Μαρινέλλα
3. Γιάννης Κότσιρας

Αλλοτινές μου εποχές - 1968

Στίχοι: Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου Μουσική: Απόστολος Καλδάρας

1. Στέλιος Καζαντζίδης
2. Πίτσα Παπαδοπούλου

Δεν ξέρω πόσο σ' αγαπώ - 1967

Στίχοι: Χρήστος Αργυρόπουλος Μουσική: Απόστολος Καλδάρας

1. Βίκυ Μοσχολιού
2. Δήμητρα Γαλάνη
3. Μαρινέλλα
4. Δήμητρα Γαλάνη & Ελευθερία Αρβανιτάκη & Ελένη Τσαλιγοπούλου & Μαρινέλλα & Γλυκερία
5. Ειρήνη Χαρίδου

Δυο παλληκάρια απ' τ' Αϊβαλί - 1972

Στίχοι: Πυθαγόρας   Μουσική: Απόστολος Καλδάρας

1. Χαρούλα Αλεξίου
2. Γλυκερία

Εβίβα ρεμπέτες - 1947

Στίχοι: Απόστολος Καλδάρας   Μουσική: Απόστολος Καλδάρας

1. Στέλλα Χασκίλ & Γιάννης Κυριαζής & Απόστολος Καλδάρας
2. Πάνος Γαβαλάς & Ρία Κούρτη
3. Γιώργος Νταλάρας

Εγώ ποτέ δεν αγαπώ

Στίχοι: Κώστας Βίρβος   Μουσική: Απόστολος Καλδάρας

1. Στέλιος Καζαντζίδης
2. Γιώργος Νταλάρας
3. Μελίνα Κανά

Είπα να σβήσω τα παλιά - 1952

Στίχοι: Αιμίλιος Σαββίδης   Μουσική: Απόστολος Καλδάρας

1. Σωτηρία Μπέλλου
2. Βίκυ Μοσχολιού
3. Γιώργος Νταλάρας

Η γιορτή των ζειμπέκηδων – 1972

Στίχοι: Πυθαγόρας   Μουσική: Απόστολος Καλδάρας

1. Γιώργος Νταλάρας
2. Ελένη Τσαλιγοπούλου & Μιχάλης Παπαζήσης & Ανδρέας Καρακότας

Θα βρω μουρμούρη μπαγλαμά – 1956

Στίχοι: Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου   Μουσική: Απόστολος Καλδάρας

1. Πάνος Γαβαλάς
2. Στέλιος Καζαντζίδης
3. Γιώργος Νταλάρας

Μάγκας βγήκε για σεργιάνι – 1946

Στίχοι: Βασίλης Τσιτσάνης   Μουσική: Απόστολος Καλδάρας

1. Βασίλης Τσιτσάνης & Μάρκος Βαμβακάρης & Ελπίδα
2. Στράτος Παγιουμτζής   & Στελλάκης Περπινιάδης

3. Γρηγόρης Μπιθικώτσης 4. Απόστολος Νικολαΐδης

Μην περιμένεις πια - 1963

Στίχοι: Απόστολος Καλδάρas Μουσική: Απόστολος Καλδάρas

1. Μιχάλης Μενιδιάτης & Βούλα Γκίκα
2. Ελένη Τσαλιγοπούλου
3. Πίτσα Παπαδοπούλου
4. Ελένη Βιτάλη

Μια στεναχώρια - 1953

Στίχοι: Κώστας Βίρβος Μουσική: Απόστολος Καλδάρas

1. Πρόδρομος Τσαουσάκης & Μαρία Γρίλλη
2. Στράτος Διονυσίου
3. Χαρούλα Αλεξίου
4. Δούκισσα

Μου σπάσανε τον μπαγλαμά - 1960

Στίχοι: Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου Μουσική: Απόστολος Καλδάρas

1. Γρηγόρης Μπιθικώτσης Φωνητικά: Απόστολος Καλδάρas & Καίτη Γλέρη
2. Πάνος Γαβαλάς
3. Δημήτρης Μητροπάνος

Νύχτωσε χωρίς φεγγάρι - 1947

Στίχοι: Απόστολος Καλδάρas Μουσική: Απόστολος Καλδάρas

1. Στέλλα Χασκίλ
2. Γιάννης Πουλόπουλος
3. Τζένη Βάνου
4. Γιώτα Λύδια
5. Γιώργος Νταλάρας
6. Χρυσούλα Χριστοπούλου
7. Μαρινέλλα
8. Σταμάτης Κόκοτας
9. Δημήτρης Μπάσης

Ο γυάλινος κόσμος - 1960

Στίχοι: Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου Μουσική: Απόστολος Καλδάρas

1. Βασίλης Βλάσσης
2. Στέλιος Καζαντζίδης
3. Σταμάτης Κόκοτας
4. Αντώνης Ρέμος & Μαρινέλλα

Όνειρο απατηλό - 1967

Στίχοι: Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου Μουσική: Απόστολος Καλδάρas

1. Σταμάτης Κόκοτας
2. Μιχάλης Βιολάρης Φωνητικά: Καίτη Θεοχάρη
3. Γιάννης Καλατζής

Όποια και να `σαι (Ό,τι αγαπάω εγώ πεθαίνει) - 1962

Στίχοι: Γιώργος Σαμολαδάς Μουσική: Απόστολος Καλδάρas

1. Στέλιος Καζαντζίδης
2. Γιάννης Πουλόπουλος
3. Χαρούλα Αλεξίου
4. Μαρινέλλα
5. Γιώργος Νταλάρας

Πετραδάκι-πετραδάκι - 1967

Στίχοι: Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου Μουσική: Απόστολος Καλδάρas

1. Μιχάλης Μενιδιάτης Φωνητικά: Άννυ Λιαροπούλου
2. Νίκος Ξανθόπουλος

Πήρα απ' τη νιότη χρώματα - 1970

Στίχοι: Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου Μουσική: Απόστολος Καλδάρas

1. Βίκυ Μοσχολιού
2. Δήμητρα Γαλάνη

Ποιος θα με πληροφορήσει - 1958

Στίχοι: Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου Μουσική: Απόστολος Καλδάρas

1. Στέλιος Καζαντζίδης
2. Απόστολος Νικολαΐδης
3. Γιώργος Νταλάρας

Ρίχ' τε στο γυαλί φαρμάκι

Στίχοι: Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου Μουσική: Απόστολος Καλδάρas

1. Μανώλης Αγγελόπουλος
2. Γιώτα Λύδια
3. Νίκος Ξανθόπουλος

Σ' ένα βράχο φαγωμένο (Πάνω σ' ένα βράχο) - 1948

Στίχοι: Απόστολος Καλδάρας   Μουσική: Απόστολος Καλδάρας

1. Στράτος Παγιουμτζής   Φωνητικά: Λίτσα Χαρμαντά   2. Στράτος Διονυσίου & Καίτη Γκρέυ   3. Σωτηρία Μπέλλου   4. Γιώτα Λύδια   5. Χαρούλα Αλεξίου   6. Δήμητρα Παπίου

Στ' Αποστόλη το κουτούκι - 1971

Στίχοι: Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου   Μουσική: Απόστολος Καλδάρας

1. Γρηγόρης Μπιθικώτσης   Φωνητικά: Απόστολος Καλδάρας   2. Βαγγέλης Περπινιάδης

Συ μου χάραξες πορεία

Στίχοι: Απόστολος Καλδάρας   Μουσική: Απόστολος Καλδάρας

1. Γιώτα Λύδια   2. Βίκυ Μοσχολιού   3. Λίτσα Διαμάντη   4. Τόλης Βοσκόπουλος   5. Χαρούλα Αλεξίου   6. Γιάννης Πάριος   7. Ελένη Τσαλιγοπούλου

Φέρτε μια κούπα με κρασί (Βρε ζωή φαρμάκια στάξεις) - 1971

Στίχοι: Χαράλαμπος Βασιλειάδης   Μουσική: Απόστολος Καλδάρας

1. Πρόδρομος Τσαουσάκης   2. Πόλυ Πάνου   3. Ελένη Τσαλιγοπούλου

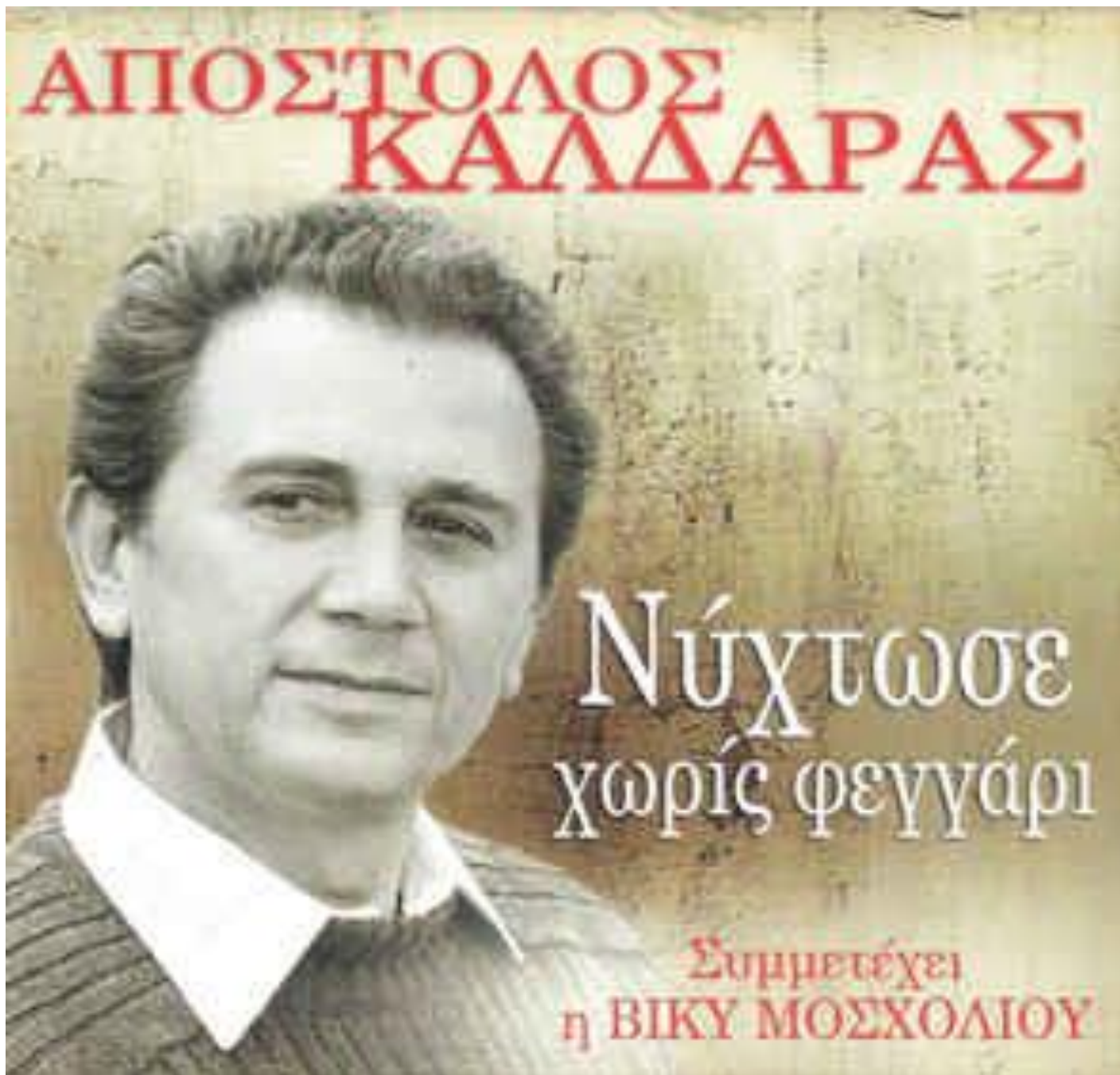
1971 - Ο Νταλάρας τραγουδά Καλδάρια

Φορτώθηκα τις τύψεις μου-1967

Μουσική: Απόστολος Καλδάρας   Στίχοι: Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου

1. Νταλάρας Γιώργος   -1971

Λίγες εικόνες από την ζωή του, μαζί με συνεργάτες από
τη μουσική του διαδρομή.

άρωμα

ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΛΔΑΡΑ

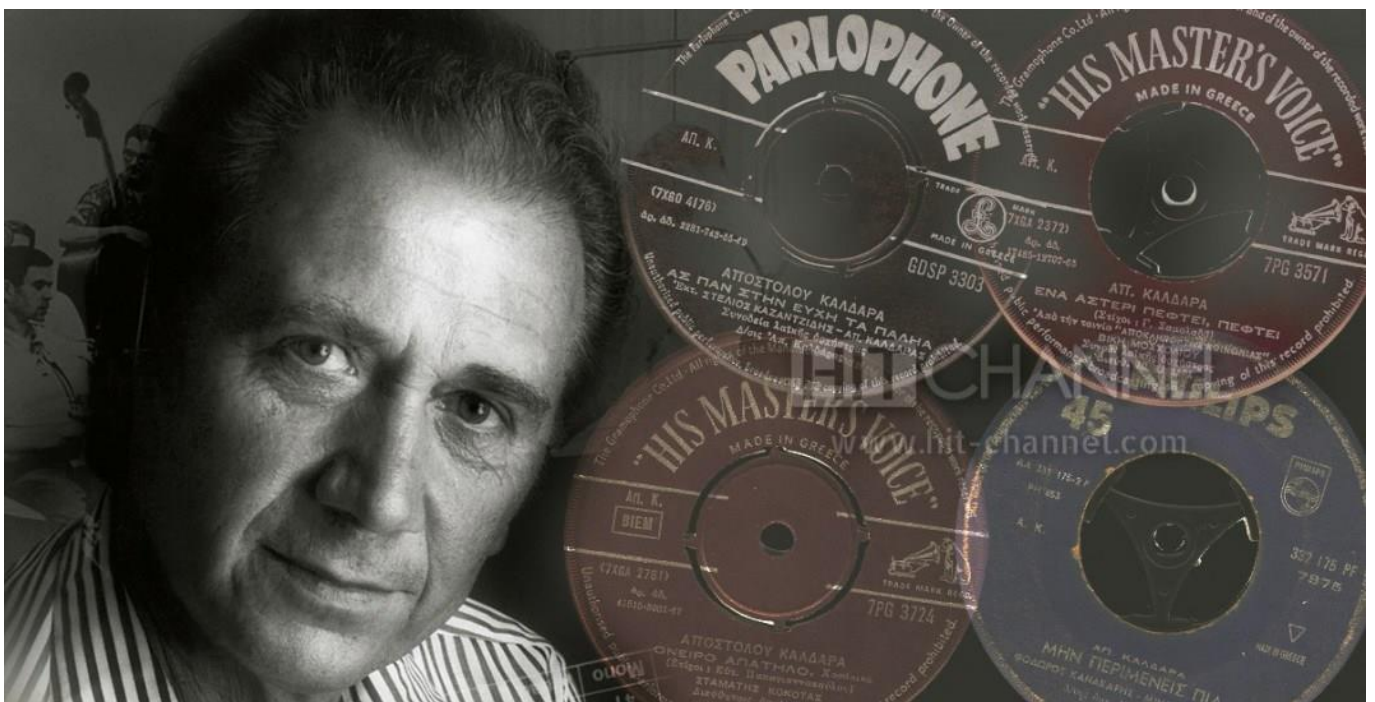
ΤΡΑΓΟΥΔΟΥΝ
ΜΑΝΘΑΝΗ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΑΥΚΕΡΙΑ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΙΔΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΜΕΝΙΔΙΑΤΗΣ
ΙΣΤΗΡΙΑ ΜΒΕΛΛΟΥ
ΠΙΤΣΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΛΕΝΗ ΤΣΑΛΙΓΩΠΟΥΛΟΥ
ΜΑΚΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Μην στενοχωριέσαι, όταν κλάσεις σου. Κινητόμας λυγρίζει πόνους σου. Σε μια καρδιά σου, Μην σερβιρίσεις μου.
Ας σου πουν ποιος είσαι ο παλιός. Ότι αγαπάω εγώ τα βελόνες. Μην κλάσεις άδικα γιατί είσαι ο δ.

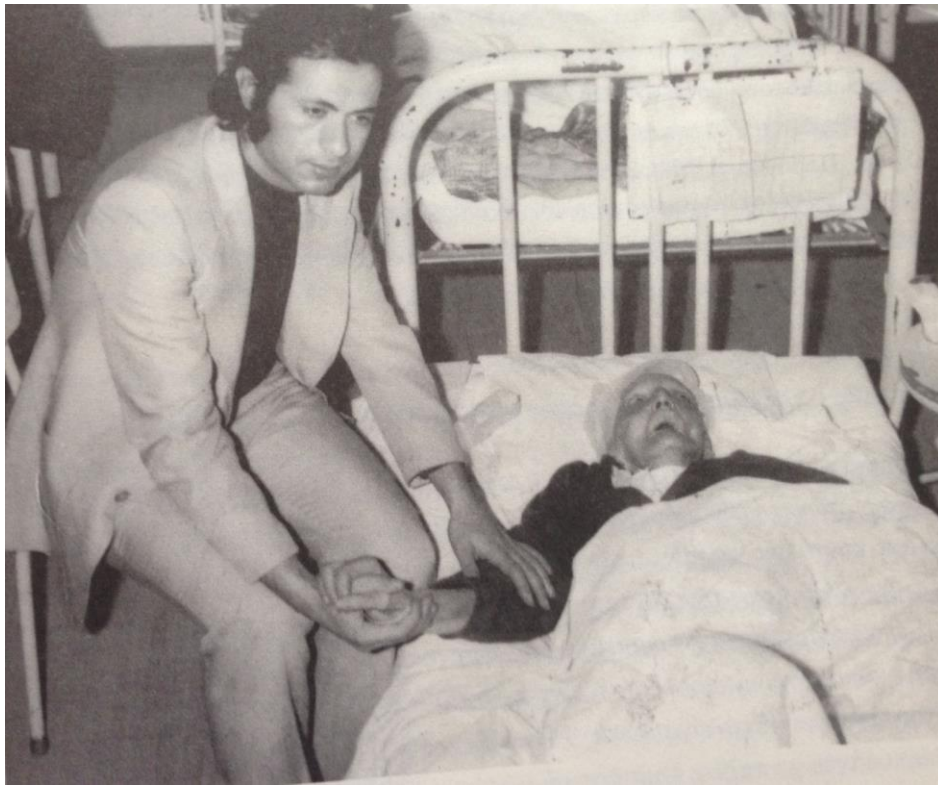

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΛΔΑΡΑΣ
μην κάνεις όνειρα

ΓΛΥΚΕΡΙΑ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΡΟΥΜΑΤΟΣ

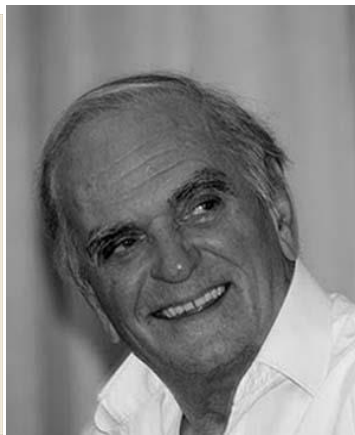

Τυχαία φωτ. η Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου σε κρεβάτι του νοσοκομείου
την κρατά από το χέρι ο Κώστας Καρουσάκης

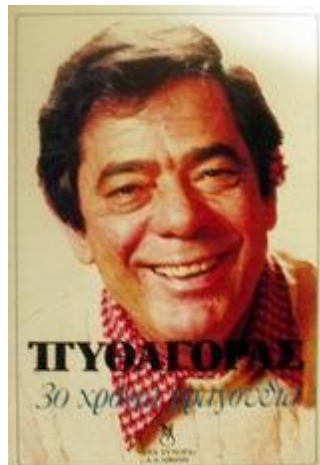
Ευτυχία Παπαγιαννοπούλου

Λευτέρης Παπαδόπουλος

Κώστας Βίρβος

Πυθαγόρας

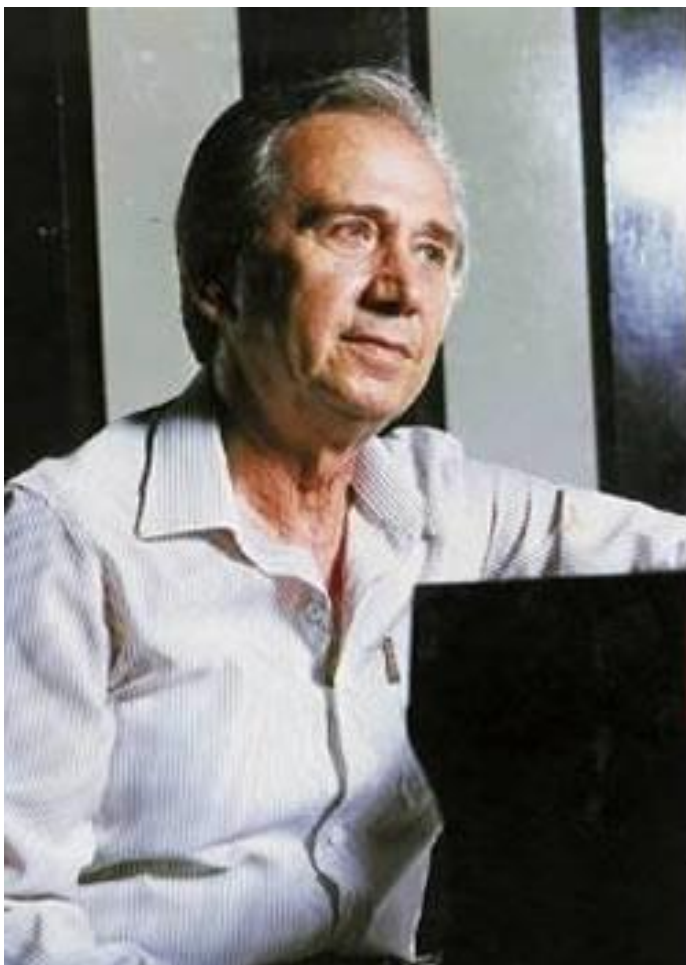
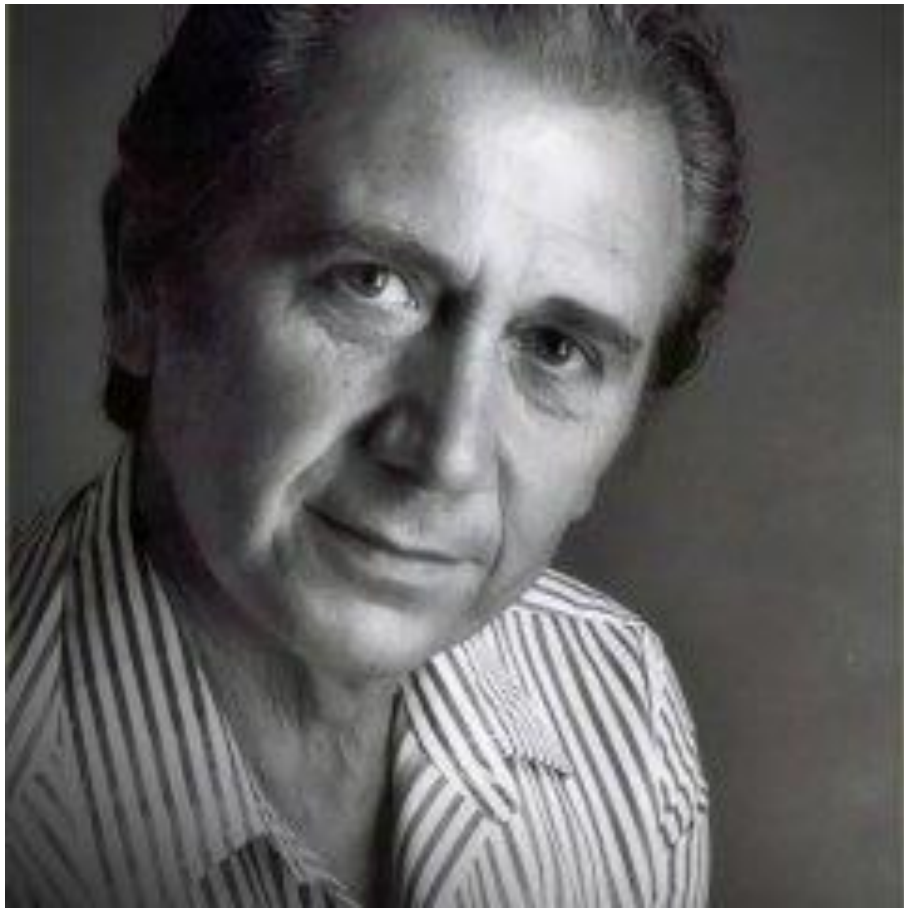

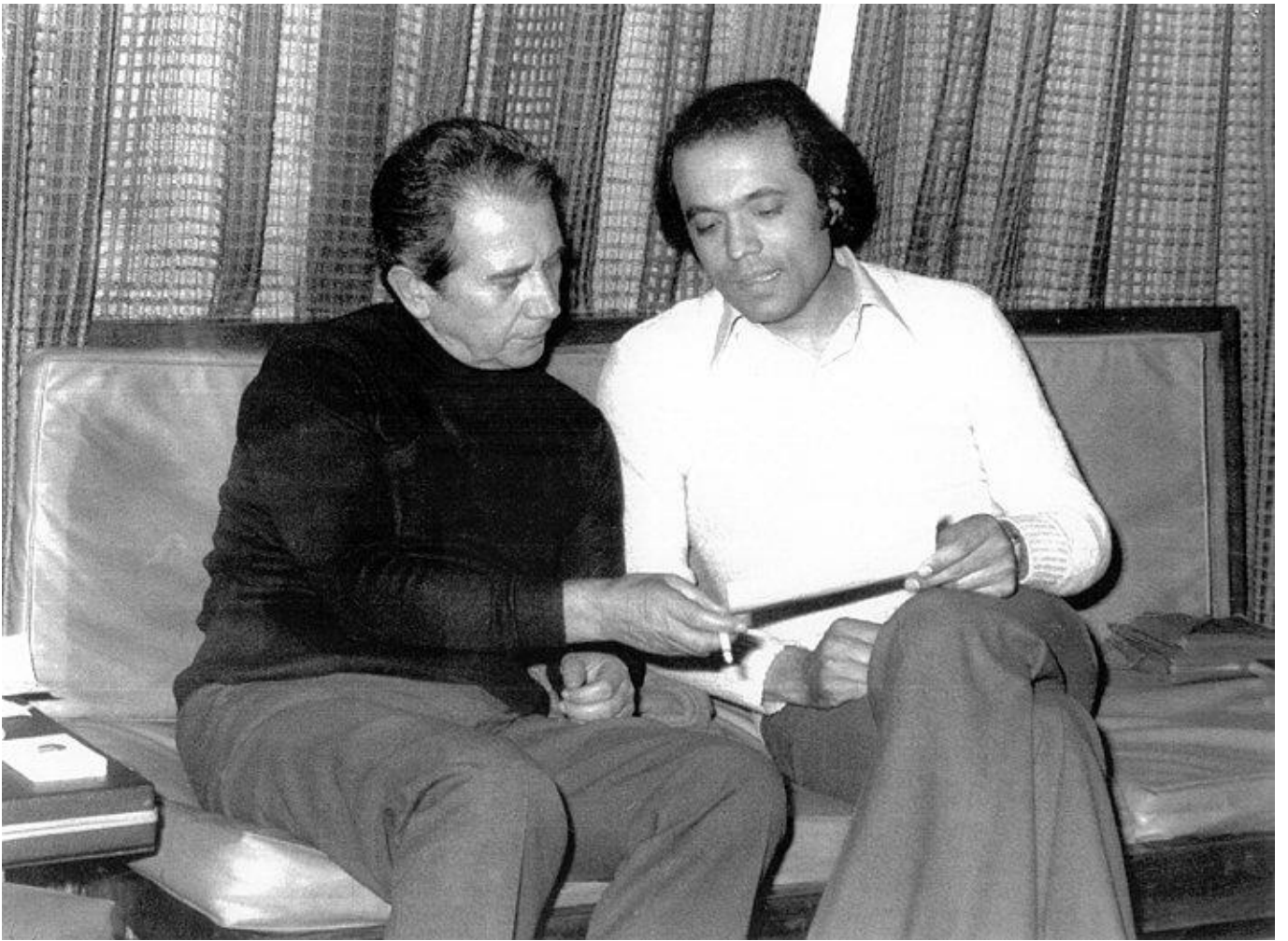

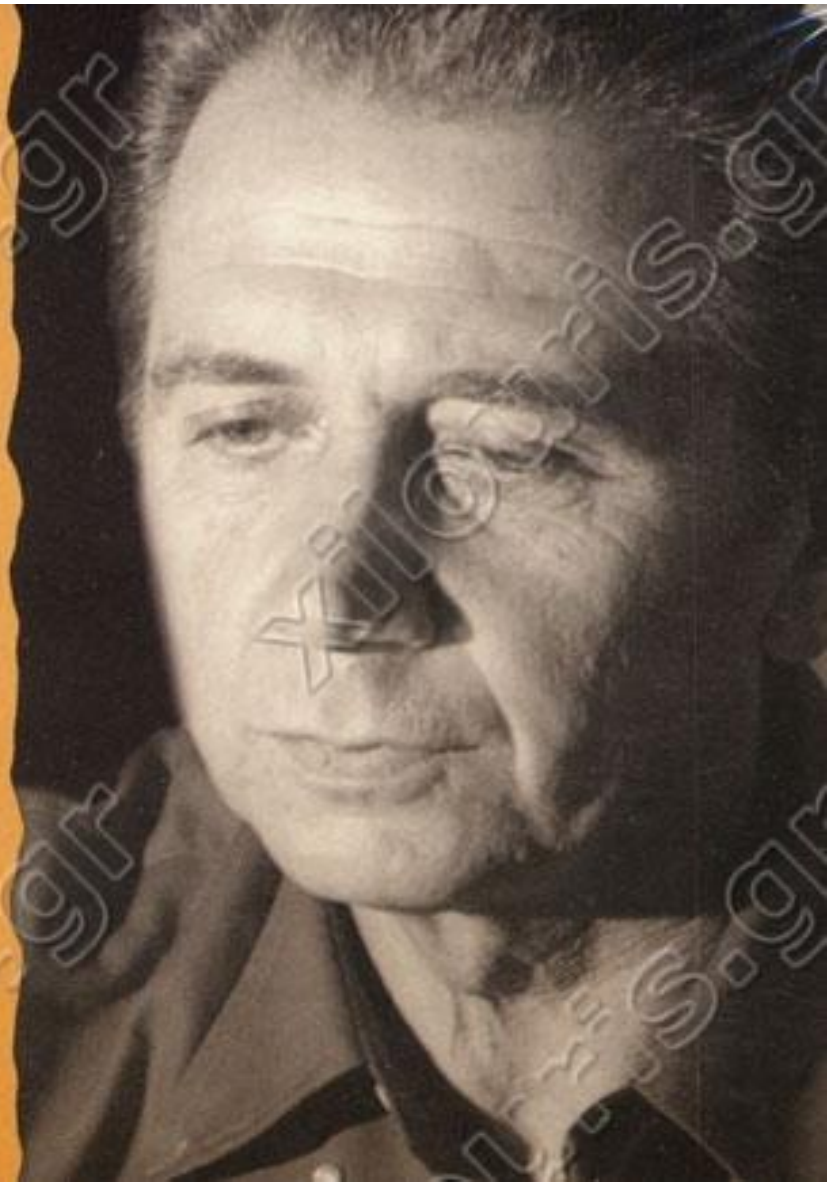

2 CD

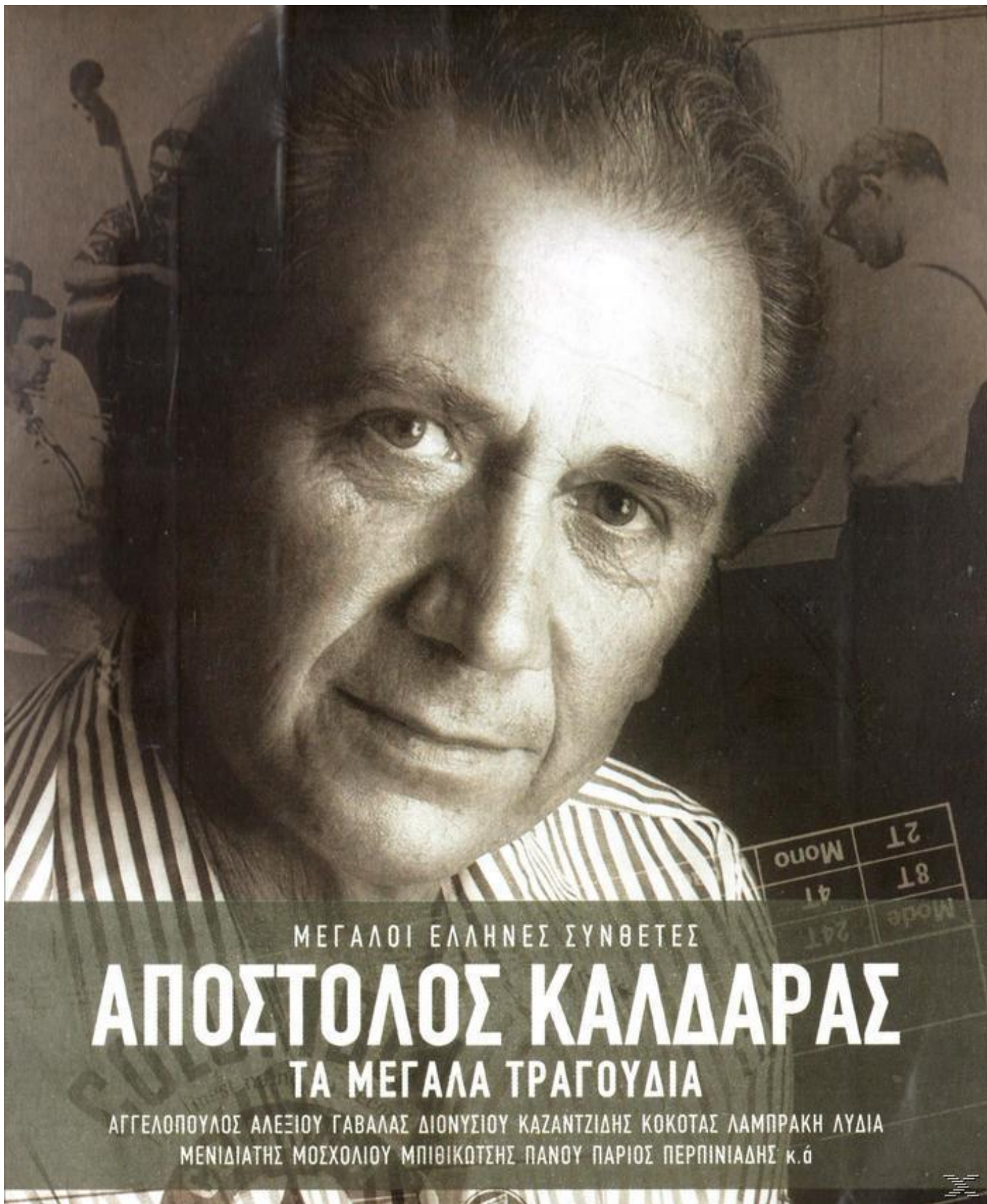
Απόστολος ΚΑΛΔΑΡΑΣ

28 Μεγάλες
Επιτυχίες

Αγγελόπουλος
Γαβαλάς
Γλυκερία
Μενιδιάτης
Μοσχολιού
Μπέλλου
Παπαδοπούλου
Πουλόπουλος
Σακελλαρίου
Τσαλιγοπούλου
Χριστοδουλόπουλος
και ο
Στέλιος Καζανιζίδης

ΜΕΓΑΛΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΥΝΘΕΤΕΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΛΔΑΡΑΣ

ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΛΕΞΙΟΥ ΓΑΒΑΛΑΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΙΔΗΣ ΚΟΚΟΤΑΣ ΛΑΜΠΡΑΚΗ ΛΥΔΙΑ
ΜΕΝΙΔΙΑΤΗΣ ΜΟΣΧΟΛΙΟΥ ΜΠΙΘΙΚΩΤΣΗΣ ΠΑΝΟΥ ΠΑΡΙΟΣ ΠΕΡΠΙΝΙΑΔΗΣ κ.ά

2T	ΜΟΝΟ
8T	4T
Mode	24T

Μάιος 2017

Φωτογραφίες από την πρόβα της ρεμπέτικης ορχήστρας του
Πολιτιστικού Κέντρου

Φωτογραφίες από την πρόβα της ρεμπέτικης ορχήστρας του Πολιτιστικού Κέντρου

Φωτογραφίες από την πρόβα της ρεμπέτικης ορχήστρας του Πολιτιστικού Κέντρου

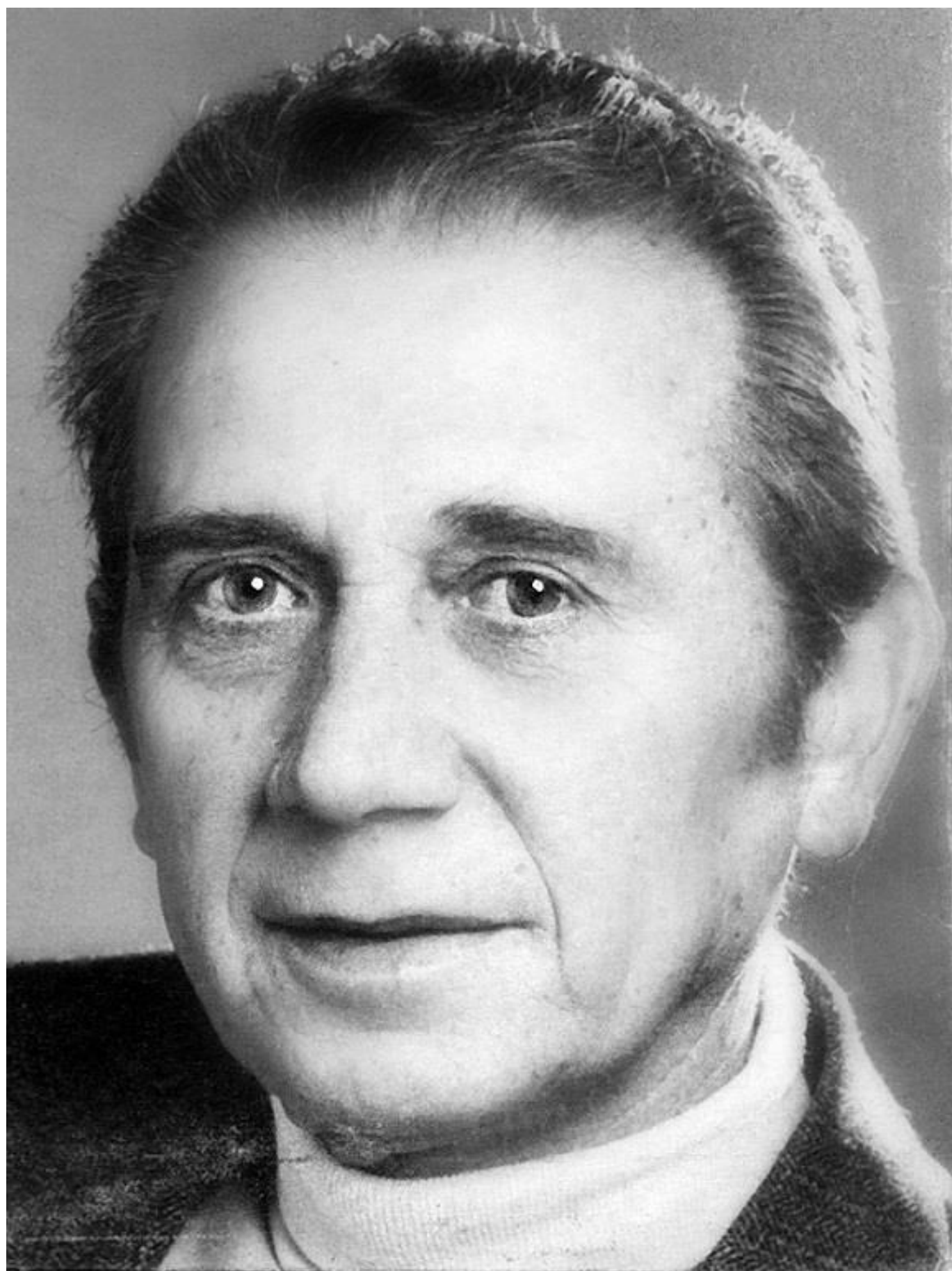

Φωτογραφίες
από την
πρόβα της
ρεμπέτικης
ορχήστρας του
Πολιτιστικού
Κέντρου

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΛΛΑΡΑΣ 1922-1990